

Седенки

Седенките в Долна баня започват след привършването на кърската работа. Те са очаквани от момите и от ергените, защото им дават възможност да се виждат и да се харесват. Седенките се правят по къщите, обикновено там, където има моми. На седянката се работи различна работа – предене на вълна, плетене на дантели, плетене и изшиване на чорапи.

Щом се съберат няколко моми, излизат на къшка и пеят, та да ги чуват ергените, да разберат къде са и да дойдат. Докато работят си приказват, разменят шеги, закачки. Всеки ерген седне до либето си, помага му, например държи вретеното му, когато извива преждата. Пеят различни песни, припяват си. Например: “Елено, Елено, елече, много е Иван далече” Имената се менят според случая.

Ето някоя от песните:

Я дойди либе, я дойди, я тази вечер, я друга.
Не мога, либе, да дойда, ни тая вечер, ни друга.
Я сам ратайче; анено, през поле шекер да карам,
през Дунав бели гъркини. /Никола Йосифов 60 г/

Дзвезда през поле прелетя,
не е било дзвездица,
най е било момиче
на снага танко високо,
на лице бело, червено.

/Милка Деянова 53 г./

Защо ми се сърдиш, либе,
скърдиш, не дохождаш?
Дали конче немаш,
или друм не знаеш?
Враня коня имам
дор три друма зная,
ала се сърда
за снощната вечер.
Снощи минах покрай вази,
ти там стоеше с трима ергени.
Първи ти пръстен разменяше,
втори ти китка сваляше,
трети мойте думи думаше.
Затуй ти се либе, сърда

и не ще дохождам. /Славка Вандева 64 г./

Всяка жена, която свиква седянка, приготвя “емиш”- сушени плодове, орехи, семки и гощава гостите. “На седенката не се работи през целото време. До някъде работим, па после почнем оро да играме, бориме се , смех си правиме. Некои се маскират. ” /Руска Йосифова 64 г./

Когато почне да се придремва на момите, запяват песента:

Седенка що седе,

започна да се разтура.

Кой с кого ще я разтури?

Кой с брата, кой с побратима,

а ти, Еленке, с кого? /Еленка Додова 65 г./

Името се изменя, слагат името на момата, която искат да припеят. Момите не си ходят през нощта. “Никогаш не сме си ишли дома. Дето работиме , там спиме.” /Руска Йосифова 64 г./

Белянки

Белянки се правят есенно време, когато се съберат моми и ергени в някоя къща да белят царевица. Домакинята направи вечеря, свари млечни царевици, тиква. Навечерят се и почват работа. Момите белят, а ергените плетат “венци”. Пеят песни, шегуват се, борят се. За “раздремка ” домакинята поднася варена царевица и тиква на кори. При младите има винаги възрастни жени. Майките ходят с дъщерите си . Като свършат работата си , ергените си отиват , а момите остават там да спят. Разстелят шума, сложат една черга и лягат. Завиват се с друга черга. На сутринта рано-рано всички се разотиват. “Рано, защото ако окъснее мома, това е голем срам” /Р.Йосифова 64 г./

Белянки в Долна баня наричат и беленето на платната. Платната ги белят моми и невести лятно време на дерето покрай банята. Вземат си храна и друга работа, за да не седят, докато съхнат платната. Ергени там не ходят, песни не пеят, затова особено веселие няма.

Ронканки

Зимно време моми и ергени отиват да помагат на съседи и роднини в оронването на царевицата. Това се вика “ронкане”. Домакинята прави вечеря и вари царевица на зърна. За раздремка дава царевица и сушени плодове. “Ронкането” минава като всяка седянка – със смях, песни и закачки. Момите през нощта не си ходят, а остават там да спят.

